

Berättigande av undersökningar med joniserande strålning

Bakgrund och syfte

Berättigande av undersökningar med strålning är den bedömning enligt vilken en medicinsk bestrålning ger en nytta för patienten, med hänsyn tagen till den diagnostiska informationen, som är större än den skada som bestrålningen beräknas förorsaka.

Dokumentet beskriver förutsättningar för berättigande av undersökningar med joniserande strålning vid Sjukhusen i Väster.

Berättigande av undersökningar med strålning ska ha sin utgångspunkt i Strålskyddslagen (SFS 2018:396), Strålskyddsförordningen (SFS 2018:506) samt Strålsäkerhetsmyndighetens (SSM) föreskrifter.

Arbetsbeskrivning

För samtliga undersökningar som utförs på en klinik ska det finnas remisskriterier tillgängliga för remittenten. Den läkare som beslutar om den medicinska bestrålningen på kliniken ska om möjligt inhämta tidigare erhållen diagnostisk information och beakta dessa uppgifter i syfte att undvika onödig bestrålning. Kvinnor i fertil ålder ska alltid tillfrågas om graviditet och om

graviditet inte kan uteslutas ska hänsyn tas till fosterdos och hur brådskande exponeringen är. Vid bedömning om en stödperson ska närvara vid exponering av en patient ska hänsyn tas till medmänskliga hänsynstaganden vägas in, speciellt om patienten är ett barn. På kliniknivå ska rutiner som beskriver förfarandet av berättigandebedömning finnas upprättade. En läkare på utförande klinik ska alltid med nedanstående undantag utföra den slutliga bedömningen.

För akuta remisser kan man upprätta kriterier där det tydligt framgår under vilka förhållanden som undersökningen är berättigad. I dessa fall behövs inte en läkares slutliga bedömning och ändå anses undersökningen berättigad.

En medicinsk bestrålning kan inte anses vara berättigad om undersökningen inte är optimerad avseende stråldos till patient.

Alla nya metoder eller tillämpningar av medicinsk bestrålning ska ha bedömts vara berättigade innan de används allmänt.

Ansvar

Respektive verksamhetschef/enhetschef ansvarar för att implementera riktlinjen och att se till att den efterlevs inom sin verksamhet/klinik/enhet.

Relaterad information

Riktlinjen, optimering av undersökningar med joniserande strålning

Referensförteckning

1. SFS 2018:396, Strålskyddslag
2. SSMFS 2018:5, Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter och allmänna råd om medicinska exponeringar.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Diagnostik och service

Innehållsansvar: Afrah Mamour, (afrma1), Sjukhusfysiker

Godkänd av: Hanne Wallström, (hansv11), Verksamhetschef

Dokument-ID: SV9045-1469236134-131

Version: 3.0

Giltig från: 2025-10-17

Giltig till: 2027-10-17